

Ünnepi tanácsülés

December 10-én délelőtt, az eseményhez és a tudomány rangjához illő, ünnepélyes keretek között, a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa — ezen a néven utolsó ízben — rendkívüli ülést rendezett a Szege-
di Nemzeti Színházban. Az egyetemi tanács 1986. december 19-én megtar-
tott ülésén előterjesztést tett arra
nézve, hogy az intézmény fölvehesse
egykori Nobel-díjas tanárának,
Szent-Györgyi Albertnek a nevét. A
Magyar Népköztársaság Elnöki Ta-
nácsa a kérelmet jóváhagyta és enge-
délyezte. Az ünnepséget a Nobel-díj
átvételének ötvenedik évfordulóján
rendezték meg.

A Himnusz elhangzása után Szilárd János egyetemi tanár, az orvos-
egyetem rektora köszöntötte a jelen-
lévőket, mindenképp Szent-Györgyi
Albert családjának megjelent
tagjait, és Németh Károlyt, az Elnöki
Tanács elnökét, az MSZMP Poli-
tikai Bizottsága tagját. Az ünnepsé-
gen részt vett — többek között —
Apró Antal, az MSZMP Központi
Bizottságának tagja, Csongrád me-
gye országgyűlési képviselője: Szabó
Sándor, a megyei pártbizottság első
titkára; Papdi József, a megyei ta-
nács elnöke; Székely Sándor, a váro-
si pártbizottság első titkára; Papp
Gyula, a városi tanács elnöke, vala-
mint a tudományos és kulturális élet
számos hazai és külföldi képviselője.
Jelen volt Mark Palmer, az Egyesült
Államok nagykövete, valamint a Német
Szövetségi Köztársaság, Franciaország
és a Német Demokratikus
Köztársaság magas rangú képviselője.

A rektor üdvözlő, bevezető szava-
it követően Németh Károly átadta
Szilárd Jánosnak az Elnöki Tanács
által adományozott névadó okiratot.
Németh Károly egyúttal tolmácsolta
az egyetem vezetőit, hallgatóit, dolgozóit
számára az állami és pártvezetés
jókívánságait és szívélyes üdvözlését.
Elmondta, hogy az Elnöki Tanács jó
szívvél támogatta az egyetem kérel-
mét, hiszen ez a hazai közvélemény
szándékaival, érzéseivel is találko-
zott. Szent-Györgyi Albert mindig
hű maradt hazájához és Szegedhez,
bárhol járt a világban, mindenütt
magyar embernek vallotta magát.
Tudományos és oktatói tevékenységére
mindig a céltudatosság és a hu-
manizmus volt jellemző. „E fél év-
százados évforduló alkalmából azzal
a kívánsággal adom át az okiratot —
mondotta Németh Károly —
hogy az ő szellemiségét követve vé-
gezzék munkájukat, becsülettel szolgálják
hazánkat és népünket.”

A rektor köszönő szavaiban emlé-
keztetett arra, hogy a világon első-
ként a szegedi orvosegyetem vehette
föl Szent-Györgyi Albert nevét. Szilárd
János után az egykori tanítványa,
Straub F. Brunó, a Magyar
Tudományos Akadémia alelnöke
tartott emlékbeszédet. „Az ember
számára különös, felelősségteljes fel-
adat egy olyan alkalom, amikor egy-
kori tanítómesteréről szólhat” —
mondotta bevezetőül. Szent-Györgyi
nem csupán kitűnő kutató volt, ha-
nem nagyon jó pedagógus is. Fiatal
munkatársait, még az alig egyetemista,
tizenéves „kollégát” is egyenrangú
partnerként kezelte. Az általa ve-
zetett kutatóhelyen a tisztelet nem a
rangnak, hanem a munkának és a
gondolkodásnak szólt. Mindenkét
arra ösztönözték, hogy amint vala-
milyen kutatási eredmény, rész-
született, azt tegyék közzé cikk for-
májában. Ezeket a publikációkat a
professzor rendszerint átnézte, stili-
zálta, kiegészítette, de a cikk főle
sohasem került az ő neve pusztán
azért, mert ő adta az ötletet és ő ön-
tötte végleges formába a dolgozatot.

A társintézetek képviselői közül
elsőként Csákány Béla, a József Attila
Tudományegyetem rektora kö-
szöntötte az új nevet kapott „iker-
testvért”. A professzor emlékeztetett
arra, hogy egykor közös falak között
dolgoztak a két egyetem munkatár-
sai, s az univerzitás jelenlétét ma is
méltóképpen szimbolizálja az, hogy
az egyetemek központi épülete ma is
egy. A világban sokféle, különösen a
szerencsésebb sorsú nemzetek föld-
jén, gazdag mecénásokról neveznek
el egyetemeket. Hazánkban a név-

A SZOTE új díszdoktorai (balról jobbra): Joachim Wolff (Göttingen), Helmut Kala (Halle), Diczfalusy Egon (Stockholm) és Serge Bonfils (Párizs).

adás másik módja vált hagyományossá: lángelméjű alkotók nevét és szellemét vállalják az utódok. Ilyen módon találkozik egymással a két intézmény nevében a század legnagyobb magyar költője és a század legnagyobb magyar természettudományos kutatója.

Somogyi Endre, a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektora arról szólt, hogy a névfelvétele tudatos sorsvállalás is jelent. Egyszerre jelent emlékeztést és szellemi ösztönzést. Szent-Györgyi Albert személyéhez kapcsolódik a különböző kutatóhelyek, elmék összefogásának gondolata, a „falak nélküli laboratórium” létrehozásának eszméje. Ennek szellemiségére utalva nyújtotta át Somogyi professzor a SOTE egyetemi tanácsának írásos tiszteletét a SZOTE rektorának.

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem legrégebbi testvér-intézménye, az idén 530. évébe lépett greifswaldi egyetem, melynek 333. rektora, Klaus Kuhl professzor is köszöntötte a szegedi intézményt.

A SZOTE egyetemi tanácsa idén márciusban Szent-Györgyi Albert Emlékérmét alapította. Ebben a kitüntetésben két évente az részesülhet, aki kimagasló eredményeket ér el az egészség megőrzésének érdekében végzett kutatásokban, és szolgálja az emberek közötti jobb megértést. Az emlékérmet elsőként Baló Józsefné Banga Ilona vehette át, aki nem csupán kiváló — Kossuth-díjjal is elismert — orvosi kutatómunkájában, hanem nagyszerű helytállásban is példát adó személyiség. Banga professzorasszony munkatársa volt Szent-Györgyi Albertnek, s a háború utolsó, nehéz napjaiban azzal szerzett elévülhetetlen érdemeket, hogy az orvosi vegytani intézet felszerelését megvédte, s hasonlóképp az oda telepített Klebelsberg-könyvtárat is megővta a pusztulástól.

Disz doktoravatás

Az ünnepség második felében négy kiváló orvos-kutatót fogadott *honoris causa* doktorává az egyetem.

Serge Bonfils professzor 1945 óta dolgozik a párizsi egyetem orvosi fakultásán. Tanszékvezető tanára a Hospital Bichat belklinikájának. A Gastroenterológiai Világszervezet alelnöke, s számos külföldi belgyógyász-társaság aktív tagja. A magyar gastroenterológusok tiszteletbeli tagtársukká választották. Bonfils professzor nemzetközi szintű klinikus és kutató. Nagy segítséget jelentett a SZOTE számára abban, hogy a szegedi kutatóknak mindig támogatást biztosított francia földön.

Diczfalusy Egon, a stockholmi Karolinska Intézet reprodukciós endokrinológiai osztályának igazgatója, hazánkban, Miskolcon hallgatója volt. 1944-ben itt nyerte el diplomáját, „summa cum laude” minősítéssel. 1946-tól dolgozott Svédországban. Ma az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Humán Reprodukciós Programjának vezető szakértője, igazgatója a WHO stockholmi kutatóközpontjának. Diczfalusy professzor 15 nemzetközi orvostudományi társaság tiszteleti tagja, közöttük a Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaságnak, valamint a Ma-

gyar Nőorvosok Társaságnak. A magyar orvostudománnyal és ezen belül a szegedi orvosegyetemmel szoros kapcsolatot tart. Jelentős szerepe volt abban, hogy a SZOTE női klinikáját a WHO kutatóközpontjává jelölték 1972-ben.

Helmut Kala professzor 1953-ban szerzett gyógyszerészi oklevelet, majd ezt követően a hallei Martin-Luther Egyetem Gyógyszerészeti Intézetébe került. Kala professzor kutatómunkáját mindenkor a gyógyszeriparral tartott szoros kapcsolat jellemezte, 15 szabadalom birtokosa. Gyümölcsöző együttműködést folytat a SZOTE Gyógyszertechnológiai Intézetével, ennek köszönhetően eddig 15 közös publikáció jelent meg. A szakgyógyszerészképzés és a kutatás terén is világszerte elismert professzor 1971 óta az NDK gyógyszerész-főtanácsosa.

Joachim Wolff professzor orvosi diplomáját 1960-ban a berlini egyetemen szerezte meg. Dolgozott a Max Planck Intézetben, majd a Göttingeni Egyetem Anatómiai Intézetének és a Fejlődés Neurobiológiai Központnak lett az igazgatója. Tudományos elismertségét jellemzi, hogy vendégprofesszorként dolgozott Berlinben, Würzburgban, Regensburgban, Heidelbergben, Baselen és Sidneyben. Az idegtudományban elért kimagasló eredményeiért 1978-ban a Göttingi Egyetem *honoris causa* doktorává avatta. Wolff professzor — számos tudományos társaság tagja — szívesen dolgozik együtt magyar kutatókkal, kapcsolata hazánkkal és Szegeddel több mint egy évtizedre nyúlik vissza. Ez idő alatt 18 magyar kutatót fogadott, akik összesen 16 évet töltöttek intézetében.

A József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának kémiai tanszékcsoportja előadói ülést rendezett december 10-én Szent-Györgyi Albert, a világhírű tudós tiszteletére a Nobel-díj elnyerésének ötvenedik évfordulójára alkalomból. Az ülést rendezte Pápa Aladár állami díjas vezérigazgató adott elő abban a teremben, amelyben Szent-Györgyi professzor nevezetes előadásait tartotta. A kémiai tanszékcsoport ily módon tisztelt meg a nagy tudós emlékének.

Szent-Györgyi Albert tiszteletére december 11-én délelőtt az egykori munkahely falán — Dóm tér 8. szám alatt — fölvették Szeged Nobel-díjas tudósának portrészobrát. Müller Józsefné, a megyei tanács elnökhelyettese a város és a nagy tudós kapcsolatáról szólt, Guba Ferenc professzor — Szent-Györgyi egykori munkatársa — pedig a közeli ismerősökről, a példaadó mesterről, a kiváló pedagógusról beszélt. Kalmár Márton szobrászművész alkotásának leleplezésekor a SZOTE vegyeskara adott rövid műsort Joó Ete vezetésével.

Ezt követően a SZOTE új *honoris causa* doktorai — Bonfils, Diczfalusy, Kala és Wolff professzorok — tartottak tudományos előadást az egyetem oktatási épületében.

D. I.

SZEGEDI

EGYETEM

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1987 DEC

XXV. évfolyam 16. szám

1987. december 16.

Ára: 2,30 Ft

Dél-alföldi oktatási régió

A magyar felsőoktatás szerkezete s fölépítése nevetésre ingerlőbb a csiklandozásnál. Gyakorlatilag abszurdum, hogy akik hármast-hégyest végzik el a gimnáziumot, óvodón vagy tanítóképzőbe mennek; akik négyest-ötöst, azok tanárképzőbe; a tanulmányi versenyek állandó, megszív és gloriózus szereplői pedig egyetemre. Keresem, hogyan keressenem én a szolid szinonimákat, mégis kénytelen vagyok leírni és így írni: egyszerűen röhejes például az a föltételezés, mely szerint az általános iskolák alsó tagozatán azok tudnak csak tanítani, akik valakinek a hülyesége (a tanáré vagy saját) folytán bizonyos gimnáziumi félévek végén hármast kaptak ebből meg abból.

Hamis általánosítás eredménye — mondja dr. Lengyel Zsolt, a főiskola orosz nyelvi tanszékének vezetője, a pszicholingvisztika kutatója —, hogy a hallgató szaktudományos ismeretei minőségétől függ, milyen korú gyermekekkel foglalkozhatik. Ez persze nem jelenti azt, hogy a szaktudományi ismeretek kevésbé fontosak, mint a pedagógiaiak. Egyszerűen arról van szó, hogy teret kell engedni az életkorpreferenciának is.

Hogy miként lehet ezt elérni? Egyetemes pedagógusképzéssel — mondja Lengyel Zsolt. Esetleg életképes oktatási régiókat kellene létrehozni, amelyek legnagyobb részt magukba foglalhatnák az adott terület pedagógusképző intézményeit.

Ha megvalósulna ez a mostanihoz képest egységesebbnek tűnő pedagógusképzés, akkor ennek első évfolyamát pedagógiai-pszichológiai orientáló szakasznak tekinthetnénk, melyből természetesen nincsenek kizárva a szaktudományok. A hallgató ekkor valóban a gyakorlatban dönthetné el, melyik tanulói korcsoporthoz húz leginkább, milyen korú gyerekekkel foglalkozna legszívesebben, milyen tehát az életkorpreferenciája. — A következő években aztán a szaktudományok és a pedagógia-

pszichológia aránya fokozatosan az előbbiektől túlsúlyra felülődné, ezzel egyidejűleg azonban beindulnának a célirányos pedagógiai gyakorlatok. Persze, a célirányosság nem jelentene föltétlenül útszűkületet. Végül is a középiskolai tanárjelöltnek sem árt, ha például óvodában hospitál; ha a magyar—történelem szakos különösebb bonyodalmak nélkül járhat számítógépes speckollra; ha a testnevelésszakos belül, mondjuk, egy-egy biológiaórára. Föltéve, ha érdekli. Az újfajta pedagógusképzés tehát ilyen értelemben is univerzálisabb igényű lenne. *Mintegy konvertibilis, bárhol beváltható és felhasználható általános tudásanyaghoz jutnának így a hallgatók.* Az „általános” jelző természetesen korántsem vulgarizált ismeretanyagot jelentene. S a lényeg: *nem a tudásszint szabná meg, hogy ki milyen korcsoportot tanít, hanem az érdeklődés.* Mindenki azon a ponton „szállna ki” a képzésből, ahol azt ő jónak látja. — Ez persze a fölvételi vizsgák jelenlegi gyakorlatának megszüntetésével járna együtt. A magyar felsőoktatás a nyomorúságából csinál erényt, amikor előre megállapítja: ki az, aki alkalmas arra, hogy eleget tegyen az adott intézmény követelményrendszerének, s nagy valószínűséggel megszerze a diplomát — s ki az, aki nem. Márpedig a puding próbája: ha megesszük, és nem pedig ha előre eldöntik, hogy ehető, vagy nem ehető. A fölvételi vizsga szerepét a buktató tárgyakkal ellátott első-második évfolyamnak kellene átvenni. Ha ezt az időszakot kiállták a hallgatók, az garancia lenne alkalmasságukra, s följogosítaná őket, hogy saját maguk válasszák ki: milyen tudásanyaggal, milyen korcsoportot akarnak tartani.

A főntebb elmondottak még nincsenek a megvalósulás állapotában. Egyelőre csak fölvett lehetőségnek tekintendők.

FARKAS CSABA

Hírek a főiskoláról

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanácsának ünnepi ülését — november 11-én — dr. Békési Imre főigazgató vezette. Először a főigazgató méltatta a nyugdíjba vonuló oktatók — dr. Főrizs Sándor főiskolai docens, dr. Ivanics János főiskolai docens, dr. Honti Gyula főiskolai docens — életútját. Ezt követően a főiskolai tanács és a tanszékvezetők előtt bemutatkoztak az új főiskolai tanárok: dr. Rácz Fodor Benő (Pszichológiai Tanszék) és Hézsó Ferenc (a Rajz Tanszék vezetője). A testület megvitatta a kollégiumi szabályzatot, majd személyi kérdésekről tárgyalt.

*

Helyinek nevezték a konferenciát, de bizvást hívhatták volna nemzetközinek is. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rendezvényén a nyolc hazai mellett három külföldi (egy-egy csehszlovák, lengyel és NDK-beli) felsőoktatási intézmény hallgatói is részt vettek. Nyolc szekcióban 88 fölsőiskolás 83 dolgozata

hangzott el. Érdekessége volt a rendezvénynek, hogy a programban képzőművészeti kiállítás és az énekzene szakosok hangversenye is szerepelt. Az I. díjasok (43 fő) jogot nyertek, hogy képviseljék a főiskolát a legközelebbi országos TDK konferencián.

Dr. Kóbor Jenő a TDK elnöktanára elmondta, hogy az előző évekhez képest javult a dolgozatok színvonala, a zsűri több díjat adott ki. Az is örömdetes, hogy nőtt a tantárgypedagógiából pályázók száma. Ebben a szekcióban a díjazottaknak a KISZ Bizottság külön jutalmat is felajánlott. Negatív jelenségként értékelhető viszont, hogy a pszichológiai témák iránt az érdeklődés aggasztóan csökkent.

*

Dr. Moholi Károly, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Földrajz Tanszékének tanszékvezető főiskolai tanára Április 4. érdemrend kitüntetésben részesült.